

Pàgina viscuda

Crítica a la paraula màgica

Frasejar la paraula és entrar en un cercle on aparentment tot és triomfal.

La frase és el vehicle de l'amor, l'amistat, de l'engany i de la persuasió.

Quina cosa més agradable en l'oïda de l'aimada, sentir aquelles paraules desitjades que, com un poder màgic, insensibilitzen les defenses a l'atac de l'aimat.

Com et guanya la voluntat, quan a través d'elles et sents afalagat i quin disgust et proporciona quan ha servit per enganyar-te o abusar de la teva bona fe. Dita oportunament, et valora; deixada anar sense reflexionar pot convertir-se en una calamitat. Entre donar-li o restar-li importància fluctua l'individu.

Ja de temps immemorial la frase ha estat el camí del poder espiritual i polític, ja que ell ha institucionat la jerarquia fent-la indiscutible. Dissentir de la frase, en tot temps ha estat rebel·lió i és que les multituds, com els ramats de xais, sense el toc d'esquella van esmaperduts.

Recordo haver llegit que en un gran poble —Atenes— els homes públics discorsejaven hores i més hores, doncs es donava com a clara intel·ligència saber parlar. Era una democràcia que vol dir país ric on legions d'esclaus treballaven, mentre que els prohoms podien perdre el temps xerrant. Prop d'ells, més amunt o més avall, doncs això no fa el cas, existia un altre país —Esparta— que degut a ésser pobres, no es podien entrenir xerrant i naturalment no eren democràtics. Els d'Atenes els menyspreuaven, doncs eren un país barbre i ells eren molt cultes. El cas és que un dia arribaren a les mans i els barbres apallissaren als cultes.

No sé si és faula, parabola o història, però m'ho crec, pel que he viscut.

Des de la Restauració, els polítics espanyols governaven el país a base de discursos, fins que tips els espanyols de tanta fraseologia, optaren per la República, però és clar... els hàbits són difícils de desarrelar i la República es cremà entre fraseologia. Des d'aleshores, i pel que m'ha tocat patir, sóc enemic del joc de paraules. No obstant, m'agradaria ésser culte, i sempre em deixo endur per la temptació d'entendre el que públicament un home diu.

Escolto un home públic, poso la màxima atenció per comprendre'l, parla i parla, però l'oració substantiva és curta i seguidament recorre a la fraseologia, fins que s'adona que l'auditori es mostra cansat. Al cap d'uns dies, qui es recorda dels esforços de l'orador en presentar el blanc com a negre o viceversa?

El poble està tranquil, però en el cim de la Nació hi ha desavinences que acaben demanant al poble que dongui el seu parer sobre qui té raó.

Segons el procés democràtic, es tenen d'elegir representants que expressin la opinió majoritària. Surten a la palestra els dotats de facilitat de paraula. S'estableix una puja on els contrincants ofereixen més felicitat i hom es queda meravellat de la facilitat que brollen de no sé on frases tan esperançadores, paraules màgiques que en aquell que tot són orelles no dubta que ha trobat l'home. Després, ressentit per l'engany, gira l'esquena a la política i pregonja la seva abstenció com una llestesa.

El país no és democràtic i les majories són silencioses. Governar en monòleg no és tranquil·litzador, cal crear un entusiasme que justifiqui la labor governamental. Per bona intenció i bon resultat que s'obtingui, el poble no s'assabentarà si no se li explica. Cal explicar-ho amb vehemència, posant-hi passió i si convé cridar per si algú pateix de sordera. Si tot i així no es desperta l'entusiasme, cal recórrer a les paraules fascinants: Justícia Social, revolució dirigida, protecció als necessitats, a la infància, ésser generós repartint les riqueses, frases explosives i a l'ensem mesurades.

Sempre hi ha algú que se sent atret per músiques celestials; sempre hi ha algú que s'exalta al compàs de l'orador i, és que inclús jo l'últim que perdré serà l'esperança.

Des de la Utopia d'en T. MORUS al somni de L'Arcadia, els pobles no han gaudit de majoria d'edat per governar-se ells mateixos, i és que no és fàcil formar cap estament polític, si hom té conviccions majoritàries.

La multitud necessita protecció, doncs té poc pes específic al revés de les lleis físiques, on les masses atreuen al pes inferior; en les formes polítiques la minoria atreu arrossegant a la majoria, quelcom inexplicable, com inexplicable és l'afany de formar part del partit que detenta el poder quan tot és sacrifici i mals de cap, mes acabant per ésser criticat i inclús insultat.

Per precaució de no jugar-se els diners així com així, els dirigents del partit de torn, exigeixen de l'aspirant certes garanties. No es tracta d'exigir capital en dipòsit doncs seria retornar a l'absolutisme, on els càrrecs es venien al millor postor. A l'aspirant cal purificar-lo de tot pecat anterior i possibles posteriors, vestir-lo del color de la temporada; fer-lo pacient en esperar el dia de la seva transfiguració, que per mitjà d'unes paraules màgiques queda despersonalitzat i digne de fiar.

No se sap si l'aspirant sent la vocació i està identificat amb aquell credo o ideologia; si és així la seva transfiguració manca de sentit, i si no sent aquell credo, la seva transfiguració és ganes d'enganyar-se, doncs el compromís veritable sols existeix per lliure voluntat i consciència, mai per professionalisme.

Pel que he tret la conclusió, per mi sempre evidenciada, tant en el camp polític, com el religiós, com el social, que cap paraula no canvia la mentalitat o la base d'una persona. És com si volguéssim canviar la sang per mitjà d'unes paraules.

Recordeu el conte de «Les mil i una nits», titulat «Alí Babà o els quarante lladres». És un conte que té cents d'anys. El pobre Alí vagant amb la seva misèria per la muntanya, descobrí a uns lladregots que amagaven el seu botí en una cova que sols s'obria al conjur de la paraula màgica «Sésam, obre't». Fou tal l'abús que en va fer Alí, que els lladregots se n'adonaren de la seva expoliació i decidiren castigar-lo, amparant-se en la impunitat que dona la nit.

Marcaren prèviament amb una senyal la porta de la casa d'Alí. Aquest, en adonar-se'n, astutament va marcar amb idèntic senyal totes les cases del poble. Els lladregots en veure tanta senyal, confosos ho deixaren córrer, escapant Alí de la seva venjança. És un conte que no deixa d'ésser divertit.

E. Condis